

Bilješka o piscu : Ivan Mažuranić se rodio 1814 god. u Novom Vinodolskom. Bio je istaknuti hrvatski političar, a 1873.g izabran je za hrvatskog bana. Bio je prvi hrvatski ban pučanin i upravljao je hrvatskom 7 godina. Umro je 1890.g. Ivan Mažuranić je napisao spjev "*Nenadović Rado*", ljubavnu pjesmu "*Javor i tamnjanika*" i programsku pjesmu "*Vjekovi Ilirije*". Također je dopunio "*Osmana*" Ivana Gundulića XIV. i XV pjevanjem. Najznačajnije Mažuranićevo djelo je "*Smrt Smail-age Čengića*". Ono predstavlja najviši domet Mažuranićevog pjesničkog stvaranja i ujedno jedno od najboljih djela naše književnosti.

Vrsta pjesme: Umjetnički ep

Vrsta stiha: Slobodni

Mjesto radnje: Hercegovina

Vrijeme radnje: XVI. stoljeće

Tema: Krvnički život Smail-age Čengića

Lica: Smail-aga Čengić, Novica, Durak, Hasan, Mujo, Mer, Jašar, Bank, Saruk

Ritam : umjereno polagani

Sadržaj pjesme :

AGOVANJE

Silni turski ratnik, Smail-aga Čengiđ. imao je puno robova, Crnogoraca. Budući dfa je bio krvoločan ubijanje nevinih i bespomoćnih bilo mu je zabavno. Tako je jednog dana odlučio da ubije skupinu mladića. Starac Durak molio ga je da ih poštedi, što je aga odbio. Nakon što je ubio mladiće starcu je odredio smrt vješanjem. To bi učinjeno naočigled Durakova sina Novice, aginog vojnika. Gledajući tjela ubijenih Smail-aga se divio svojoj moći, ali istodobno ga je mučilo to što su mladići pred njim poginuli bez straha.

Stil: epiteti (lijepo, hladnoj, gladna, planinskog)

personifikacija (zadrhtaše ta vješala tanka)

kontrast (zadrhtaše ta vješala tanka,

al nepisnu Crnogorčad mlada)

arhaizmi (dželate, arslan)

onomatopeja (Krcnu kolac nekoliko puta

Zviznu pala nekoliko puta)

NOĆNIK

Vidjevši kakva mu je sudbina zadesila oca i vidjevši pravu aginu narav, Novica se odlučio pridružiti svojim dotadašnjim neprijateljima u borbi protiv Smail-age vođen željom da osveti oca

Stil: epiteti (ljući, gorski, sviloruna, malenoga)

kontrast (Sunce zađe, a mjesec izađe)

ČETA

U Cetinju se skupila mala četa onih kojima je bilo dosta aginih zlodjela. Odlučili su da se sukobe s agom . Na putu ih je stari svećenik blagoslovio i upozorio da je njihov pohod velika i sveta stvar jer brane svoju rodnu grudi i svoj narod.

Stil: epiteti (mala, noćna, tamna, brze)

kontrast (Malena je, ali hrabra)

usporedba (Već ko' tajni glas duhova)

metafora (Studen kamen prima život)

onomatopeja (Ni tko šapće, ni tko zbori,

Ni tko pjeva, niti se smije)

HARAČ

U međuvremenu zli aga odlučio je kupiti od naroda harač tj. porez. Sa svojim podanicima utaborio se na Gackom polju. One ljude koji nisu mogli platiti porez odvodio bi ih kao zarobljenike. Jednog dana, aga je došao u neugodnu situaciju. Naime, za vrijeme jedne igre, svom je vojniku slučajno izbio oko, što je izazvalo podsmjehivanja među narodom. Budući da je zbog toga aga bio ljut odlučio se opustiti uz večeru. Iznenada hrabra četa je napala Turke. Zatečeni turci nisu pružili jak otpor. Hajduk je Mirko puškom ubio zlog Smail-agu Čengića. tako je Novica dočekao osvetu, ali i sam je poginuo od ruke turčina Hasana.

Stil: epiteti (lijepo, ljuta, debela, žuti, nevesela)

gradacija (Hljeba, hljeba, gospodaru !

Ne vidjesmo davno hljeba !)

usporedba (Riknu aga ko' bik ljuti)

metafora (Ljuta glada i nevolje ljute)

KOB

Zli Smail-age Čengić dočekaio je svoju sudbinu. Godinama je nanosio zlo drugima, a sada je zlo došlo njemu. Svu njegovu sjajnu opremu uzeo je plahi Turčin koji je nije vrijedan i oprema više ne blista na njemu kao što je blistala na velikom ratniku, ali zlom čovjeku, Smail-agi Čengiću.

Stil: epiteti (zlatno, žalosno, tužno)

personifikacija (Čija 'e ovo ponosita čalna ?)

arhaizmi (izba, gataj)

ponavljanje (Čije 'e ovo ...)